

NRL Rekenwijzer

2014

REKENMEESTERS EN GERECHTELIJKE DESKUNDIGEN

1. Berekening door professionele rekenmeester

Argumenten voor	Argumenten tegen	Opmerkingen
1. Voor alle betrokkenen		
<ul style="list-style-type: none"> - Gelijkwaardigheid (1 van de 9 waarden GBL) - Behandelplan GBL (gedragsregel 6) <ul style="list-style-type: none"> + gezamenlijke analyse + signaleren verschillen + zoeken naar een oplossing - Inzicht in punten eens - Inzicht in punten oneens - Inzicht in bandbreedtes door scenario's - Trechterend naar oplossing 	<ul style="list-style-type: none"> Zelf doen goedkoper? Zelf doen beter? 	<ul style="list-style-type: none"> Kunt u het in minder tijd? Is uw kennis van schadeberekeningen net zo groot als die van een rekenmeester?
2. Voor slachtoffer		
<ul style="list-style-type: none"> - Acceptatie 		
3. Voor alle professionals		
<ul style="list-style-type: none"> - GBL: professioneel handelen: <ul style="list-style-type: none"> + zelfkennis + redelijkheid + zorgvuldigheid + belangenbewustzijn 		<ul style="list-style-type: none"> - niet zo bekwaam als rekenmeester? <ul style="list-style-type: none"> -> schakel rekenmeester in - wel zo bekwaam als rekenmeester? <ul style="list-style-type: none"> -> rekenmeester: second opinion In verband met groot financieel belang: second opinion
3A. Voor belangenbehartiger		
<p><u>Wettelijke plichten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zorgplicht (7:401 BW) - Waarschuwingsplicht (7:402 BW) - Informatieplicht (7:403 BW) - Verantwoordingsplicht (7:403 BW) <ul style="list-style-type: none"> - Alle expertise in huis? - Onderbouwing stelplicht - Versterking bewijspositie 	<ul style="list-style-type: none"> Angst om in moeilijke positie te raken tussen slachtoffer en verzekeraar. Oplossing: uitwerking van meerdere scenario's. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantonen dat belangen van slachtoffer optimaal zijn behartigd (kan dat ook met een simpele berekening 'op een bierviltje'?)
3B. Voor verzekeraar		
<ul style="list-style-type: none"> - Wettelijke plicht tot vergoeding van de werkelijke schade - Bedrijfsregeling 15 VvV: <ul style="list-style-type: none"> + duidelijkheid + transparantie - Secundaire aansprakelijkheid bij onverkwikkelijke afwikkeling - Bijdrage 'maatschappelijk vertrouwen' 		<p>Bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - blikshade boven € 1.000 wordt altijd een expert ingeschakeld - personenschade, waarbij de belangen vele malen groter zijn, dan niet? <p>Imago verzekeraars: 'woekerpolis', kleine lettertjes</p>
3C. Voor rechter		
<ul style="list-style-type: none"> - Bij geschil over berekening - Motiveringsplicht 		

1. Berekening door professionele rekenmeester

Wanneer een professionele berekening?

In de richtlijn 'Opstellen Personenschadeberekening' is opgenomen dat er altijd een professionele schadeberekening gemaakt moet worden in tenminste de volgende situaties:

1. verschenen schade van 5 jaar of meer
2. toekomstschade
3. schade van een zelfstandig ondernemer
4. kindschade en schade bij jeugdigen
5. overlijdensschade

Waarom een professionele onafhankelijke berekening?

De *belangenbehartiger* en *WA-expert* hebben wettelijke verplichtingen (zorgplicht, waarschuwingsplicht, informatieplicht, verantwoordingsplicht). Dit houdt onder meer in dat zij te allen tijde aan hun opdrachtgever verantwoording af moeten kunnen leggen over hetgeen zij doen en gedaan hebben en moeten kunnen onderbouwen om welke redenen een schikkingsvoorstel al dan niet geaccepteerd is.

De *verzekeraar* die zijn wettelijke plicht (vergoeding van de werkelijke schade) serieus neemt, zal over een zo zorgvuldig mogelijke opgemaakte schadeberekening willen beschikken. Verzekeraars kunnen zich door middel van een dergelijke berekening ook verantwoorden tegenover eventuele herverzekeraars.

Wat zijn de minimumeisen waar een personenschadeberekening aan moet voldoen?

1. De schadeberekening dient als componenten te bevatten:
  - a. inkomensschade ten tijde van de gebeurtenis (momentopname);
  - b. inkomensschade als gevolg van het tijdsverloop (vanaf gebeurtenis tot einde leven);

- c. schade als gevolg van het verschil in (hoogte en soort) inkomen zonder en met gebeurtenis;
  - d. schade als gevolg van het verschil in verzamelinkomen na betaling van de schadevergoeding. Bijvoorbeeld: missen van huurtoeslag en kindgebonden budget en verhoging van eigen bijdragen PGB en AWBZ.
2. Uit het rapport, de schadeberekening en de bewijsstukken moet op begrijpelijke, transparante en controleerbare wijze afgeleid kunnen worden hoe de voor de berekening ingevoerde bedragen tot stand zijn gekomen.
  3. Er dient gebruik te worden gemaakt van algemeen geaccepteerde rekensoftware die alle fiscale en overige wet- en regelgeving correct toepast.

Inzicht en scenario's – trechterend naar oplossing

Een onafhankelijke deskundige kan beide partijen inzicht geven in de rekenkundige consequenties van de gewenste uitgangspunten. Twee weten meer dan één, terwijl de uitkomst van één plus één soms drie is. In overleg wordt de feitelijke informatie vanuit de rekenkundige invalshoek beoordeeld met vaak volstrekt nieuwe bevindingen als gevolg, waardoor impasses vaak doorbroken kunnen worden.

Waarom NRL?

NLR vervaardigt een schadeberekening die in elk opzicht voldoet aan de eisen die aan een schadeberekening van een onafhankelijke deskundige kunnen worden gesteld.

NRL, de onmisbare schakel tot een rechtvaardige uitkomst!

---

2. Wat doet NRL bij een personenschadeberekening?

In het kader van een personenschadeberekening berekent NRL bij verlies van arbeidsvermogen/verlies van levensonderhoud:

Stappenplan	Letselschadeberekening	Overlijdensschadeberekening per gezinslid
Situatie zonder gebeurtenis (hypothetische situatie)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen) - arbeidsvermogen niet in geld (zelfwerkzaamheid, huishoudelijke hulp, opvang kinderen, e.d.)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen) - de behoefte <i>elk</i> jaar bestaande uit:<ul style="list-style-type: none"> - aandeel in de vaste lasten - variabele lasten - levensonderhoud in natura (zelfwerkzaamheid, huishoudelijke hulp, opvang kinderen, e.d.)
Situatie met gebeurtenis (werkelijke/alternatieve en prognostische situatie)	<ul style="list-style-type: none"> - het netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen)	<ul style="list-style-type: none"> - het toegerekende netto-inkomen <i>elk</i> jaar (op basis van het bruto-inkomen)
Schade per jaar (gedurende de gehele looptijd)	Het verschil tussen: <ul style="list-style-type: none"> - enerzijds: het netto-inkomen in de situatie <i>zonder</i> gebeurtenis - anderzijds: het netto-inkomen in de situatie <i>met</i> gebeurtenis	Het verschil tussen: <ul style="list-style-type: none"> - enerzijds: de behoefte in de situatie <i>zonder</i> gebeurtenis - anderzijds: het toegerekende netto-inkomen in de situatie <i>met</i> gebeurtenis
Schade som ineens (contante waarde d.m.v. kapitalisatie)	Het totaalbedrag: <ul style="list-style-type: none"> - tot kapitalisatiedatum: optelsom van de jaarlijkse schadebedragen (verschenen schade) - vanaf kapitalisatiedatum: de contante waarde van de jaarlijkse schadebedragen (toekomstschade) - vanaf kapitalisatiedatum: fiscale component	

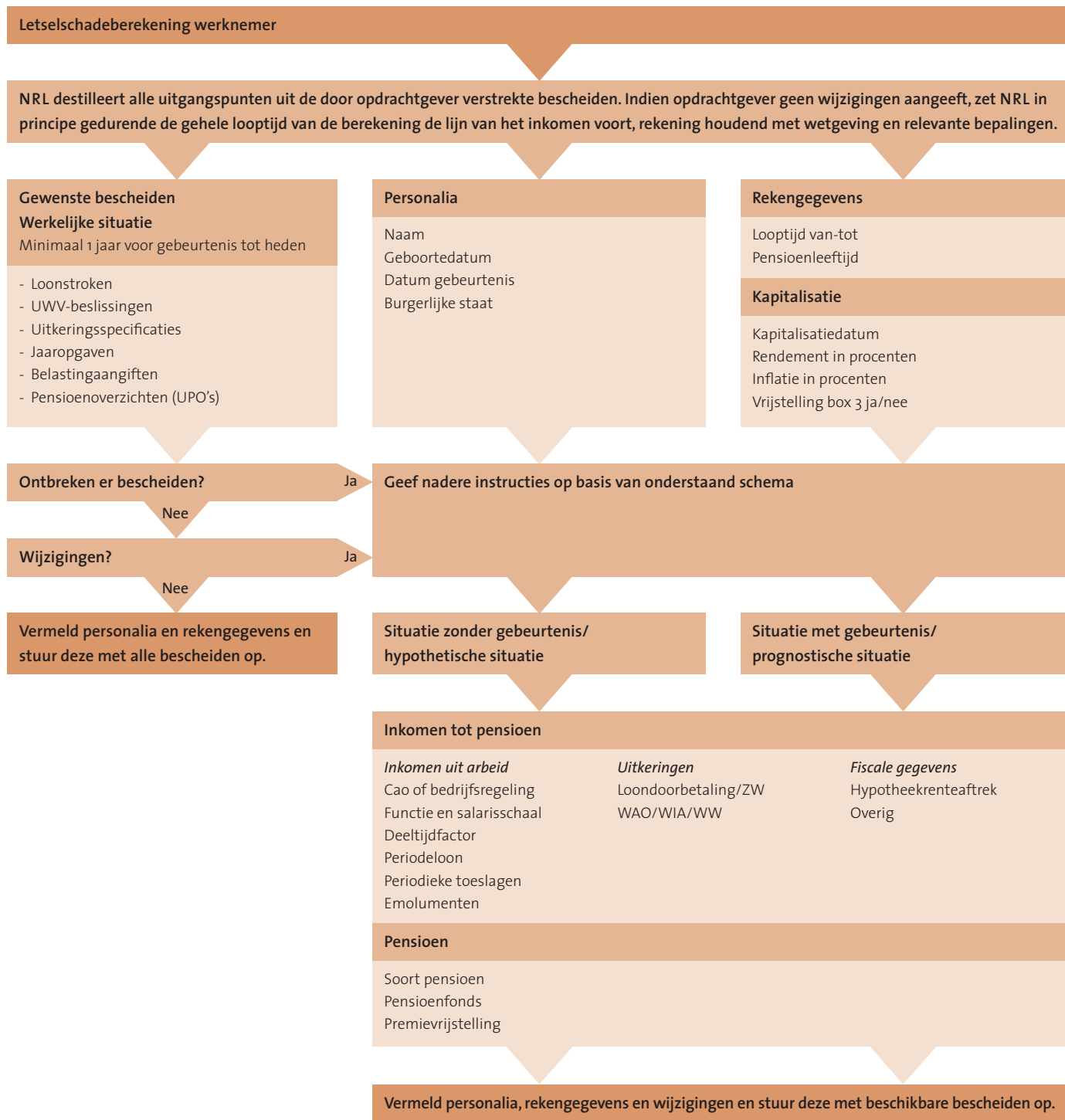
---

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

1. Gebeurtenis	
<ul style="list-style-type: none"> - Datum - WAM-schade wel/niet - Aansprakelijkheid (percentage)	
2. Personen	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> - Slachtoffer (naam + geboortedatum) - Partner (naam + geboortedatum) - Kind (naam elk kind + geboortedatum)	NRL berekent op verzoek meerdere scenario's, waardoor inzicht verkregen wordt in de bandbreedte waarbinnen de schade zich afspeelt.
3. Omschrijving situaties (slachtoffer/gezinslid)	Toelichting
3.1. Situatie <i>voor</i> gebeurtenis - werkelijke situatie (geschiedschrijving)	<i>Werkelijke situatie</i> Hier gaat het om de geschiedschrijving tot gebeurtenis, bij voorkeur gedocumenteerd.
3.2. Situatie <i>zonder</i> gebeurtenis - hypothetische situatie (uitgangspunten) <ul style="list-style-type: none"> a. vanaf gebeurtenis tot ingangsdatum pensioen b. vanaf ingangsdatum pensioen tot overlijden c. arbeidsvermogen niet in geld/levensonderhoud in natura d. vaste lasten (alleen bij overlijdensschade)	<i>Hypothetische situatie</i> Hier gaat het om de niet-bestaande situatie zonder gebeurtenis, namelijk de situatie waarin de gebeurtenis wordt weggedacht. Aangegeven dient te worden hoe de carrière zich ontwikkeld zou hebben indien zich geen gebeurtenis zou hebben voorgedaan. Als uitgangspunten kunnen worden genomen: <ul style="list-style-type: none"> - de carrière wordt voortgezet op dezelfde wijze als die zich in de periode voor de gebeurtenis ontwikkeld heeft, met de daarbij behorende pensioenopbouw. In dat geval behoeven er geen verdere gegevens verstrekt te worden; - indien er sprake zou zijn geweest van demotie/promotie dan dient aangegeven te worden wanneer er demotie/promotie zou plaatsvinden met de financiële consequenties daarvan; - wijziging van het aantal te werken uren met opgave van data en wijzigingspercentage parttimefactor.
3.3. Situatie <i>met</i> gebeurtenis - werkelijke/alternatieve en prognostische situatie (uitgangspunten) <ul style="list-style-type: none"> a. vanaf gebeurtenis tot heden b. vanaf heden tot ingangsdatum pensioen c. vanaf ingangsdatum pensioen tot overlijden d. arbeidsvermogen niet in geld/levensonderhoud in natura e. vaste lasten (alleen bij overlijdensschade)	<i>Werkelijke situatie</i> Het gaat om de geschiedschrijving vanaf gebeurtenis tot heden, bij voorkeur gedocumenteerd. <i>Alternatieve situatie</i> In de situatie met gebeurtenis dient van een andere dan van de werkelijke situatie uitgegaan te worden. In dat geval dient te worden vermeld op welke punten er afwijkingen zijn. <i>Prognostische situatie</i> In de situatie met gebeurtenis dient het vermoedelijke, toekomstige verloop van het inkomen aangegeven te worden. <i>Vaste lasten</i> Hier gaat het om de wijze van vaststellen van vaste lasten, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - werkelijke kosten (zie NRL-checklist vaste lasten) - volgens NIBUD-referentiebudgetten of CBS - percentage van het netto-gezinsinkomen
4. Kapitalisatie (uitgangspunten)	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> - Datum waarop gekapitaliseerd moet worden - Percentage rendement - Percentage inflatie - Vrijstelling(en) box 3	Aangegeven dient te worden per welke datum er gekapitaliseerd moet worden en welke percentages er voor het veronderstelde toekomstige rendement en de veronderstelde toekomstige inflatie moeten worden aangehouden. Het verschil tussen deze twee grootheden vormt de zogenaamde 'rekenrente'. Standaard wordt uitgegaan van een rekenrente van 3% (6% rendement en 3% inflatie).

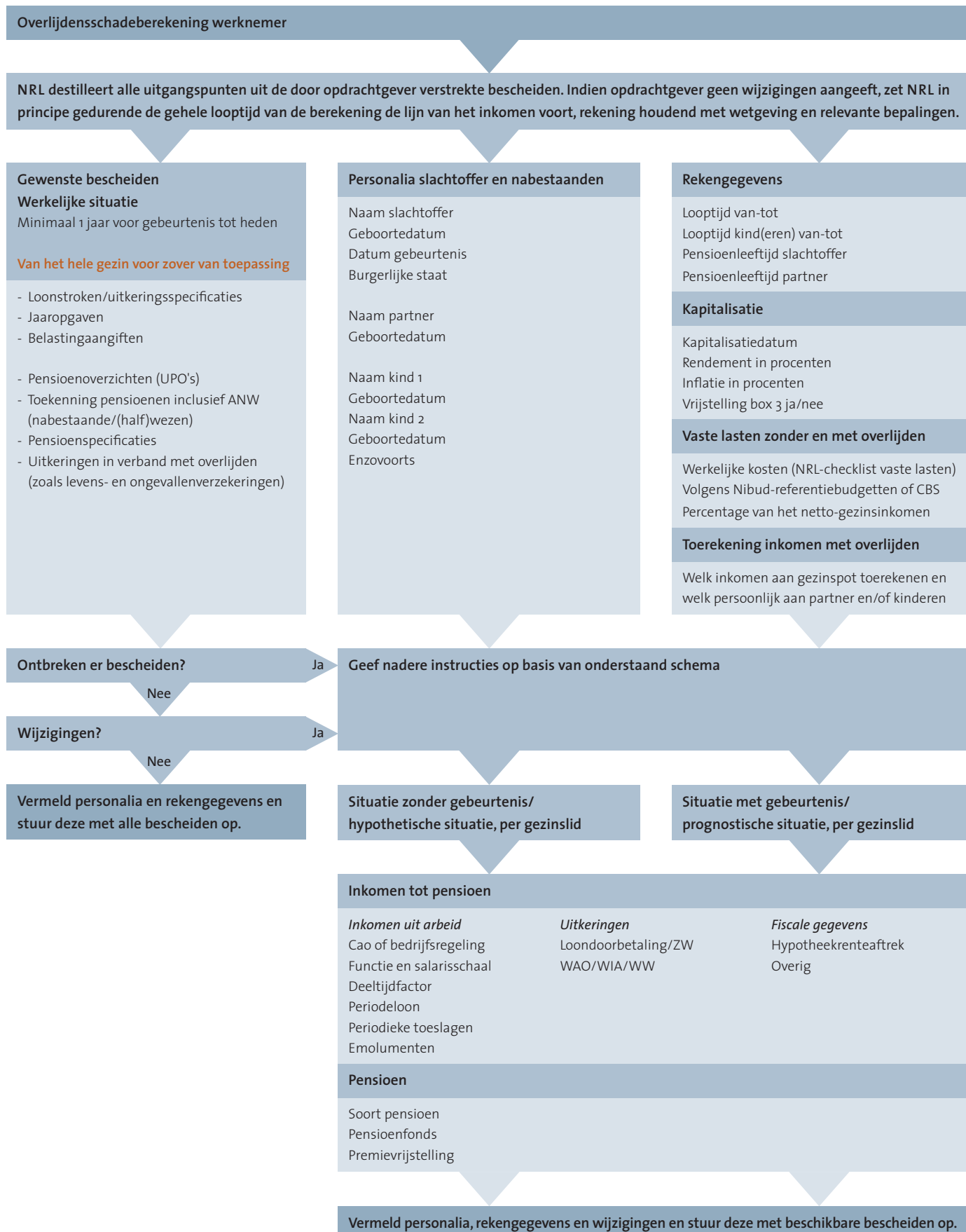
3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL- checklist uitgangspunten

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL- checklist uitgangspunten

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

NRL-checklist vaste lasten

Kopiëren of downloaden op www.nrl.nl (onder button 'Voorlichting', onder 'Rekencijfers' onder 'Rekenwijzer') en invullen (deze lijst is niet limitatief)

1. Woonlasten (per jaar)

- a. Indien u een huurwoning heeft, wat is de huur?
€ _____ x 12 = € _____
Huurtoeslag op jaarbasis (voorheen huursubsidie) € _____ (minus)
Huurkosten (per saldo) € _____
- b. Indien u een eigen woning heeft, heeft u een hypotheek? Ja Nee
Zo ja, wat voor soort hypotheek? Spaar Leven
 Annuïteit Lineair
 Anders, nl.: _____
Wat is het afgesproken rentepercentage? _____ %
Wat was de hypotheekschuld voor overlijden? € _____
Wat is het rentebedrag? € _____
Indien van toepassing, wat is het bedrag van de aflossing? € _____
Wat is de woz-waarde? € _____
- c. Indien hypotheek gewijzigd na overlijden nieuwe gegevens bijsluiten
- d. Kosten gas € _____
- e. Kosten elektra € _____
- f. Kosten water € _____
- g. Gemiddelde kosten onderhoud woning € _____
- h. Type woning Eengezins Vrijstaand
 Flat
 Maisonnette 2 onder 1 kap
 Anders, nl.: _____
- i. Tuin? Ja, _____ m²
 Nee
- j. Wat is de totale nieuwwaarde van uw inboedel? € _____
Hoogte van de afschrijving inboedel € _____
- k. Overige € _____
- Totaal 1 €

2. Autokosten (per jaar)

- a. Bezit auto? Ja Nee
- b. Zo ja, merk/type _____
- c. Brandstof Benzine Diesel LPG
- d. Kilometers _____ km
- e. Brandstofkosten € _____
- f. Cataloguswaarde € _____
- g. Leeftijd auto bij aanschaf _____ jaar
 Nieuw
- h. Gebruiksduur auto _____ jaar
- i. Kosten onderhoud € _____
- j. Afschrijving (combinatie f, g en h) € _____
- k. Wegenbelasting € _____
- l. Lidmaatschap ANWB € _____
- m. Autoverzekeringen € _____
- n. Overige € _____
- Totaal 2 €

3. Welke informatie dient de opdrachtgever te verstrekken? (uitgangspunten)

3. Verzekeringen (per jaar)

a. Premie (particuliere) aansprakelijkheidsverzekering	€ _____
b. Premie opstalverzekering	€ _____
c. Premie inboedelverzekering	€ _____
d. Premie ongevallenverzekering	€ _____
e. Premie levensverzekeringen	€ _____
f. Premie rechtsbijstandverzekering	€ _____
g. Premie begrafenisverzekering	€ _____
h. Overige	€ _____
Totaal 3	€ <input type="text"/>

4. Gemeentelijke belastingen (per jaar)

a. Onroerendezaakbelasting	€ _____
b. Rioolrechten	€ _____
c. Reinigingsrechten/afvalstoffenheffing	€ _____
d. Verontreinigingsrechten oppervlaktewater	€ _____
e. Waterschapslasten	€ _____
f. Overige	€ _____
Totaal 4	€ <input type="text"/>

5. Algemene kosten (per jaar)

a. Telefoonkosten	€ _____
b. Abonnementen kranten en tijdschriften	€ _____
c. Overige abonnementen	€ _____
d. Abonnement internet en televisie	€ _____
e. Lidmaatschap verenigingen	€ _____
f. Overige	€ _____
Totaal 5	€ <input type="text"/>

6. Totaal

Totaal 1 t/m 5 €

4. Kerncijfers personenschade 2014

Minimum (jeugd)loon

Leeftijd	Per maand	Per jaar incl. vt
23 e.v.	€ 1.485,60	€ 19.253,38
22	€ 1.262,75	€ 16.365,24
21	€ 1.077,05	€ 13.958,57
20	€ 913,65	€ 11.840,90
19	€ 779,95	€ 10.108,15
18	€ 675,95	€ 8.760,31
17	€ 586,80	€ 7.604,93
16	€ 512,55	€ 6.642,65
15	€ 445,70	€ 5.776,27

De netto-bedragen zijn niet wettelijk vastgesteld en kunnen per bedrijfstak uiteenlopen door verschillen in de inhoudingen (en heffingskortingen).

IOAW EN IOAZ

Beide wetten vullen het totale inkomen van de rechthebbende en zijn partner aan tot bijstandsniveau. Op de hierna volgende bedragen worden dus de bruto-inkomsten van de rechthebbende en zijn partner in mindering gebracht.

	Per maand	Per jaar incl. vt
(Echt)paar vanaf 21 jaar	€ 1.571,38	€ 18.856,56
Alleenstaande vanaf 21 jaar met kind(eren)	€ 1.512,79	€ 18.153,48
Alleenstaande vanaf 23 jaar*	€ 1.211,62	€ 14.539,44

* Voor alleenstaanden onder de 23 jaar gelden lagere bedragen.

Bij de IOAW wordt geen rekening gehouden met vermogen. Bij de IOAZ wordt wel rekening gehouden met vermogen. Bij de IOAZ blijft vermogen tot € 128.547 buiten beschouwing. In geval van IOAZ:

- als inkomen wordt gezien: 4% van het vermogen > € 128.547. Deze inkomsten komen in mindering op de uitkering;
- bij een pensioentekort: een bedrag tot maximaal € 117.058 t.b.v. aanvullende pensioenvoorzieningen wordt buiten beschouwing gelaten.

Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid is er geen leeftijdseis. De IOAW voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten is vervallen door overgang van de WAO naar de WIA.

WAZ/Wajong-uitkering

De WAZ is per 01-08-2004 vervallen. Zelfstandigen die vóór 01-08-2004 arbeidsongeschikt werden hebben recht op een WAZ-uitkering.

Leeftijd	Grondslag per werkdag	Per jaar incl. vt*	Extra toeslag per maand
23 e.v.	€ 68,30	€ 19.252,40	
22	€ 58,06	€ 16.365,95	€ 1,83
21	€ 49,52	€ 13.958,70	€ 4,46
20	€ 42,01	€ 11.841,78	€ 9,05
19	€ 35,86	€ 10.108,22	€ 15,10
18	€ 31,08	€ 8.760,83	€ 15,74

* Te vermenigvuldigen met uitkeringspercentage.

Daglonen ZW, WAO/WIA en WW

Het maximumdagloon voor de berekening van de ZW-, WAO/WIA- en WW-uitkering is vastgesteld op: € 197,00.

Uitkeringspercentage WAO/Wajong/WAZ/IVA/WGA

% arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage			
	WAO/Wajong	WAZ	IVA	WGA
0 – 15	0	0	0	0
15 – 25	14	0	0	0
25 – 35	21	21	0	0
35 – 45	28	28	28	28
45 – 55	35	35	35	35
55 – 65	42	42	42	42
65 – 80	50,75	50,75	50,75	50,75
80 – 100	75	75	75	70*

* Overeenkomstig de WW is het uitkeringspercentage WGA gedurende de eerste twee maanden 75%.

Invoeringswet stelselherziening sociale zekerheid alleenstaanden (IWS): voor ZW/WW/WAO/WAZ/Wajong

Per 01-01-2008 is de Invoeringswet vervallen. De wet beoogde om deze uitkeringen d.m.v. kopjesbedragen te verhogen tot het minimumniveau. De toeslagenwet is hierop veranderd, zodat het sociaal minimum voor uitkeringspercentages is gewaarborgd.

WWB (bijstand)

De bijstandsuitkering wordt veelal niet in een personenschade-berekening verdisconteerd i.v.m. de vermogens- en inkomensstoets ('relevant minimum' is de algemene bijstandsnorm).

Relevant minimum (Toeslagenwet)

Gehuwd/samenwonend	100% van het netto minimumloon
Alleenstaande ouders	90% van het netto minimumloon
Alleenstaanden vanaf 23 jaar	70% van het netto minimumloon
Alleenstaanden 18 t/m 22 jaar	75% van het netto minimumloon

Premieheffingen: percentages

	Werkgever	Werknemer	Totaal
AOW		17,90%	17,90%
ANW		0,60%	0,60%
AWBZ		12,65%	12,65%
WAO/WIA-basis	4,95%		4,95%
WAO-rekenpremie	0,00%		0,00%
whk-rekenpremie	1,03%		1,03%
Awf (WW)	2,15%		2,15%
zvw-inkomensafh.	7,50%		7,50%
zvw-ink-afh. ex wg.		5,40%	5,40%

Dit zijn landelijke gemiddelden. Deze kunnen per bedrijfstak verschillen. Dit kan van substantiële invloed zijn op personenschade-berekeningen met een lange looptijd.

Premieheffing: nominaal zvw

De nominale premie Zorgverzekeringswet verschilt per ziekte-kostenverzekeraar en is afhankelijk van het pakket en de hoogte van het eigen risico, dat wettelijk minimaal € 360 per jaar bedraagt. Gemiddeld per volwassene: € 102,00 per maand. (kinderen tot 18 jaar zijn gratis meeverzekerd).

Premieheffing: maxima/vrijstellingen

Voor WIA of AWF maximaal	€ 51.414
Voor zvw maximaal	€ 51.414
AWF-franchise WN	€ 0

Autovergoeding

Belastingvrij voor zakelijke ritten per kilometer: € 0,19.

Heffingskortingen IB

	< AOW leeftijd	≥ AOW leeftijd
Algemene heffingskorting (< € 19.645)	€ 2.103	€ 1.065
Algemene heffingskorting (> € 56.531)	€ 1.366	€ 693
Arbeidskorting, lagere inkomens (maximaal)	€ 2.097	€ 1.062
- loon uit tegenwoordige arbeid		
- winst uit onderneming		
Kinderkorting (afgeschaft per 01-01-2008)		
Werkbonus (vanaf 01-01-2009)		
Maximum	€ 1.119	
- loon uit tegenwoordige arbeid		
- winst uit onderneming		
- leeftijd 60 tot 64 jaar per 1 januari 2014		
- maximum werkbonus van 100% tot 120% van het minimumloon; van 120% tot 175% van het minimumloon afgebouwd tot nihil		
Inkomensafhankelijke combinatiekorting (maximaal)	€ 2.133	€ 1.080
- inkomen tegenwoordige arbeid > € 4.814		
- kind < 12 jaar per 01-01-2014		
Alleenstaande-ouderkorting	€ 947	€ 480
- alleenstaande ouder		
Aanvullende alleenstaande-ouderkorting	€ 1.319	€ 668
- recht op alleenstaande-ouderkorting		
- verdient buitenshuis		
- kind < 16 jaar per 01-01-2014		
Jonggehandicaptenkorting	€ 708	
- Wajong-uitkering		
Ouderenkorting		
- inkomen ≤ € 35.450		€ 1.032
- inkomen > € 35.450		€ 150
Alleenstaande-ouderenkorting		€ 429
- AOW-ongehuwdenpensioen		
Levensloopverlofkorting (per opgebouwd jaar)	€ 205	
Ouderschapsverlofkorting (per verlofsuur)	€ 4,29	
Tijdelijke heffingskorting VUT/prepensioen (0,67%)	€ 121	
- leeftijd < AOW leeftijd		
- uitkering VUT of prepensioen		
- inkomensafhankelijke bijdrage ZVW		

Schijventarief box 1 IB

36,25%* (1 ^e schijf)	tot € 19.645 en daarboven
42%* (2 ^e schijf)	tot € 33.363 en daarboven
42% (3 ^e schijf)	tot € 56.531 en daarboven
52% (4 ^e schijf)	over restant

* ≥ AOW-leeftijd is de 1^e schijf 18,35% en de 2^e schijf 24,1%.

Belastingtarieven box 2 IB

Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang wordt belast met tarief van 25%. Alleen in 2014 geldt er een verlaagd tarief van 22% voor zover het belastbare inkomen uit aanmerkelijk belang niet hoger is dan € 250.000. Over het meerdere is het reguliere tarief van 25% van toepassing.

Belastingtarieven box 3 IB

Vrij van heffing op het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (30% van fictief rendement ad 4%)

Heffingsvrij vermogen per persoon	€ 21.139
Heffingsvrij vermogen samenwonenden	€ 42.278
- bij overdracht aan partner	
Heffingsvrij vermogen per minderjarig kind	vervallen
- aftrek bij één ouder	

Spaarregelingen

De werknemer kan slechts aan één spaarregeling deelnemen.

Spaarloonregeling	vervallen in 2012
Premiespaarregeling	vervallen in 2003
Levensloopregeling maximaal (t/m het jaar 2021)	12% brutoloon, mits: - deelname reeds in 2011 - spaartegoed per 31-12-2011 minimaal € 3.000

Lijfrente-aftrek

Jaarruimte	maximaal € 25.181
Reserveringsruimte	15,5% van premiegrondslag
Jonger dan 55 jaar + 2 maanden	maximaal € 6.989
Ouder dan 55 jaar + 2 maanden	maximaal € 13.802

Kinderopvangtoeslag (vanaf 2005)

De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen* en verschilt voor het eerste, tweede en volgende kind.

Zorgtoeslag (vanaf 2006)

De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen*. Maximaal € 865 per jaar voor een alleenstaande en € 1.655 per jaar voor samenwonenden/ gehuwden tezamen. In 2014 vervalt de zorgtoeslag voor een alleenstaande met een vermogen groter dan € 102.499 en voor samenwonenden/ gehuwden met een vermogen groter dan € 123.638.

4. Kerncijfers personenschade 2014

Huurtoeslag (vanaf 2006)

Vervangt de huursubsidie. De hoogte is afhankelijk van de huur en het (verzamel)inkomen*.

Kindgebonden budget (vanaf 2009)

Deze regeling vervangt de kindertoeslag en werd in 2008 ingevoerd. Gezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar komen in aanmerking voor het kindgebonden budget. De hoogte is afhankelijk van het (verzamel)inkomen*.

Aantal kinderen	Inkomen tot €19.787	Geen recht meer vanaf inkomen
1 kind	€ 1.046	€ 33.550
2 kinderen	€ 1.478	€ 39.234
3 kinderen	€ 1.661	€ 41.642
Verhoging budget voor 12-15 jarigen		€ 231
Verhoging budget voor 16-17 jarigen		€ 296

Voor 4^e en volgende kinderen € 106 extra per kind.

In 2014 vervalt het kindgebonden budget voor een alleenstaande met een vermogen boven de € 102.499 en voor samenwonenden / gehuwden met een vermogen groter dan € 123.638.

De kinderopvangtoeslag, zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget dienen bij de Belastingdienst te worden aangevraagd.

* Het 'verzamelinkomen' is de optelsom van het belastbaar inkomen in box 1, 2 en 3 van zowel de benadeelde als zijn toeslagpartner.

Werkdagen

In 2014 zijn er 261 werkdagen.

ANW-pensioenen

	Per maand	Tegemoetkoming i.v.m. zvw p/mnd	Per jaar incl. vt
Nabestaandenuitkering	€ 1.127,17	€ 16,50	€ 14.731,20
Halfwezenuitkering	Is opgenomen in de nabestaandenuitkering voor alleenstaande ouders		
Nabestaandenuitkering voor nabestaanden met kind < 18 jaar	€ 1.405,04	€ 16,50	€ 18.353,52
Nabestaandenuitkering bij verzorgingsrelaties	€ 726,38	€ 16,50	€ 9.633,96
Wezenuitkering tot 10 jaar	€ 360,69	€ 16,50	€ 4.848,60
Wezenuitkering 10 tot 16 jaar	€ 541,04	€ 16,50	€ 7.173,96
Wezenuitkering 16 t/m 20 jaar	€ 721,39	€ 16,50	€ 9.499,32

De ANW kent een inkomenstoets. Van inkomen uit arbeid blijft een deel buiten beschouwing. Uitkeringen uit vroegere arbeid komen volledig in mindering op de ANW-uitkering. Andere nabestaanden-pensioenen hebben geen invloed.

AOW-pensioenen

	Per maand	Tegemoetkoming AOW i.v.m. KOB*	Per jaar incl. vt
Gehuwden	€ 760,00	€ 25,59	€ 9.721,32
Gehuwden met max. toeslag	€ 1.494,41	€ 25,59	€ 19.135,56
Gehuwden met max.toeslag en gezamenlijk inkomen > € 2.599,21 per maand	€ 1.420,97	€ 25,59	€ 18.194,16
Alleenstaande	€ 1.099,84	€ 25,59	€ 14.040,00
Alleenstaande ouder met kind tot 18 jaar	€ 1.387,79	€ 25,59	€ 17.736,12

* KOB: Koopkrachttegemoetkoming Oudere Belastingplichtigen.

De AOW-leeftijd gaat in de loop van de jaren telkens op 1 januari omhoog met steeds grotere stappen. Onderstaande tabel geeft het effect van de verhoging op de AOW-leeftijd tot 2019 aan:

Verhoging AOW tot 2019:						
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
65+1 mnd	65+2 mnd	65+3 mnd	65+5 mnd	65+7 mnd	65+9 mnd	66 jaar

Eigen bijdrage Wmo en AWBZ

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zorgt ervoor dat mensen met een beperking de voorzieningen, hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Het kan gaan om ouderen, gehandicapten of mensen met psychische problemen. Indicietelling en uitvoering van de Wmo gebeurt door de gemeente. Iedere gemeente legt andere accenten. De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) voorziet in de kosten van langdurige zorg en ondersteuning, thuis of in een zorginstelling, wegens ziekte of een handicap. De indicatiestelling gebeurt door het Centrum Indicietelling Zorg (CIZ). Het Centraal Administratiekantoor (CAK) berekent en incasseert de eigen bijdragen voor zowel de Wmo als de AWBZ. Het CAK stelt op grond van onder meer het verzamelinkomen de eigen bijdrage vast. Wanneer er na een gebeurtenis een schadevergoeding wordt uitgekeerd, wordt het verzamelinkomen hoger en daardoor bijna altijd ook de eigen bijdrage. Vanaf 2013 telt 8% van de 'grondslag sparen en beleggen' (box 3-inkomen) mee bij de berekening van de eigen bijdrage. In 2014 wordt voor niet-pensioengerechtigden de "grondslag sparen en beleggen" verlaagd met € 10.000.

In 2014 gelden de volgende minimum-/maximumbedragen:

Eigen bijdrage	WMO	PGB
Minimum per 4 weken		
- alleenstaand	€ 19,00	€ 19,00
- meerpersoonshuishouden	€ 27,20	€ 27,20
Maximum per 4 weken	kosten van voorziening	

Eigen bijdrage	AWBZ - ZmV lage eigen bijdrage	AWBZ - ZmV hoge eigen bijdrage
Minimum per maand	€ 156,00	'piepgrens'*
Maximum per maand	€ 819,40	€ 2.248,60

* 'Piepgrens': bedragen per maand: ongehuwd € 296,33 en gehuwd € 460,83.

5. NRL-indicator jonggehandicapten

Opleidingen, beroepen en salarissen

Statistische bewerking door NRL, bedoeld als hulpmiddel bij de vaststelling van het verlies arbeidsvermogen van jonggehandicapten. Peildatum: medio 2013

Opleiding	Start-salaris	Groeit in ... naar	Eind-salaris	Verhouding tot modaal (afgerond)	Beroepen
VMBO	€ 22.372	5 - 10 jaar	€ 34.862	modaal	opperman, timmerman 2 DTP-er (junior) kapper administratief medewerker
MBO	€ 27.714	10 - 15 jaar	€ 43.326	modaal + 30%	DTP-er (senior) secretariaatsmedewerker timmerman 1 chauffeur
HBO	€ 34.312	15 - 17 jaar	€ 64.774	modaal + 90%	systeembeheerder onderwijzer manager inkoper financieel adviseur
WO	€ 38.023	15 - 20 jaar	€ 91.463	2x modaal + 70%	jurist/advocaat in loondienst ingenieur keuringsarts beleidsmedewerker

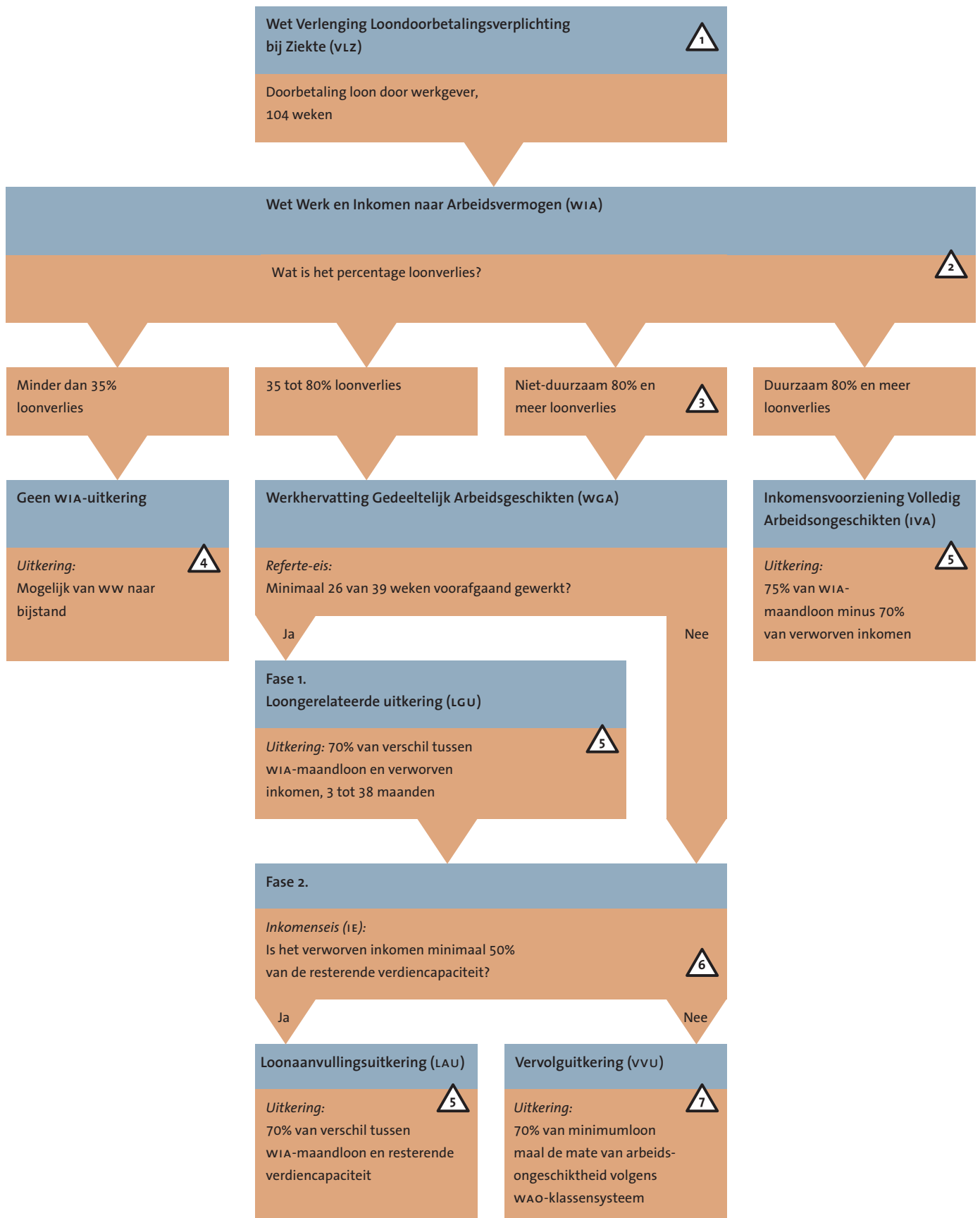
1. De gegevens zijn afgeleid uit het CBS-loonstructuuronderzoek 2002, de CBS-index brutolonen, de Loonwijzer, Intermediair en de overheidsschalen BBRA. In de lonen is een 13^e maand opgenomen, nu ook de overheid tot verstrekking hiervan is overgegaan.
2. De vermelde salarissen zijn het gemiddelde van de salarissen in de private sector (Loonwijzer, Intermediair), de overheid (BBRA) en de landelijke trend (CBS).
3. De vermelde startsalaries zijn gebaseerd op het vakvolwassen loon. Voor jeugdlonen kan een percentage daarvan worden genomen.

Inkomensterminologie

- Modaal € 34.500: meest voorkomende inkomen (voorheen ziekenfondsgrens)
- Minimumloon € 8.760 vanaf 18 jaar oplopend tot € 19.253 vanaf 23 jaar
- CBS-loonindex 2000 = 100; 2013 = 131,8

1. Hoe jonger het kind, hoe abstracter de inschatting van het theoretisch te verdienen salaris.
2. Naarmate de uitgangspunten voor beroep en carrière exacter worden geformuleerd, zoals bijvoorbeeld het van kracht zijn van een specifieke CAO, des te nauwkeuriger zal het inkomensverloop kunnen worden berekend.
3. Hoe lager het opleidingsniveau is, hoe eerder er begonnen wordt met werken en hoe lager het startsalaris zal zijn (jeugdschalen). Bij een hoger opleidingsniveau wordt er later met werken begonnen en is het startsalaris hoger.
4. De NRL-indicator jonggehandicapten is tevens te gebruiken voor het bepalen van inkomens van volwassenen van wie alleen het opleidingsniveau bekend is.

6. NRL-wegwijzer WIA

1 Wet Verlenging Loondoorbetalingsverplichting bij Ziekte (vLZ)

Vaak begint de schade voor de werknemer al in het eerste jaar ziekte door onder meer het missen van overwerk, toeslagen en vergoedingen. In het tweede jaar neemt de schade toe, omdat ook de loonbetaling zelf dan veelal minder dan 100% is. Daarna gaat de zieke werknemer over naar de wIA, wat bijna altijd gepaard gaat met nog verdere teruggang van inkomsten.

2 Loonverlies

Meestal zal het 'verlies aan arbeidsvermogen' groter zijn dan het percentage aan 'loonverlies' veronderstelt.

3 Niet duurzaam 80% en meer loonverlies

De arbeidsongeschikte ontvangt, ondanks het feit dat hij voor 80% en meer arbeidsongeschikt is, een wIA-uitkering op basis van 70% indien de arbeidsongeschiktheid 'niet duurzaam' wordt geacht.

N.B. De eerst verkregen uitkering in verband met de wGA (LGU, LAU, VVU) bedraagt de eerste twee maanden 75% en valt daarna terug naar 70%. De IVA-uitkering is blijvend 75%.

4 Minder dan 35% loonverlies

De arbeidsongeschikte heeft geen recht op een wIA-uitkering (dus mogelijk ww, bijstand of niets!).

5 wIA-maandloon

Meestal zal het bepaalde 'wIA-maandloon' lager zijn dan het arbeidsinkomen in de situatie zonder arbeidsongeschiktheid. Immers:

- gemiddeld maandloon in referentejaar is lager dan het loon op de eerste arbeidsongeschiktheidsdag;
- geen CAO-verhogingen gedurende eerste twee jaar, maar indexeringen volgens de minimumloonstijgingen;
- periodieken worden niet tot het inkomen gerekend indien verkregen gedurende 2 jaren voor de ingangsdatum van de wIA-uitkering;
- het spaarloon wordt niet tot het inkomen gerekend;
- het inkomen is lager indien in het referentejaar minder dan gebruikelijk werd gewerkt;
- het wIA-maandloon is gemaximeerd.

6 Resterende verdiencapaciteit

Indien de arbeidsongeschikte feitelijk minder verdient dan de 'resterende verdiencapaciteit' veronderstelt, leidt dit tot een hoger feitelijk loonverlies.

7 Minimumloon

De vervolguitkering (VVU) wordt gebaseerd op het minimumloon, zodat de relatie met het wIA-maandloon vervalt. Daardoor neemt het werkelijke loonverlies toe.

7. NRL-wegwijzer pensioenschade

Pensioenschade (omvang)

Het gekapitaliseerde verschil tussen de te verwachten netto-pensioen-inkomsten in enerzijds de situatie zonder gebeurtenis en anderzijds de situatie met gebeurtenis.

Premievrijstelling en premievrije opbouw zeggen niet dat er geen pensioenschade is.

Premievrijstelling:

- zegt dat er geen premie betaald hoeft te worden
- zegt niets over de opbouw
- zegt niets over de omvang van de opbouw

Premievrije opbouw:

- zegt dat er geen premie betaald hoeft te worden
- zegt dat er wel opbouw is
- zegt niets over de omvang van de opbouw

1. Stopt de pensioenopbouw?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Voortzetting van de pensioenopbouw.		
<i>Met gebeurtenis</i>	In de regel zal er voortzetting van de pensioenopbouw plaatsvinden. Uitzondering: indien de deelnemer niet meer verzekerd is. Bijvoorbeeld omdat de pensioenopbouw niet wordt voortgezet indien een tijdelijk arbeidscontract eindigt voorafgaande aan de eerste WIA-dag.		
2. Wordt het pensioengevend salaris lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Pensioengevend salaris kan stijgen door onder meer: <ul style="list-style-type: none"> - promotie; - anciënniteit (bijvoorbeeld periodieken, prestatietoelage); - wijziging pensioengevende toeslagen (bijv. stijging % eindejaarsuitkering); - indexering. 		
<i>Met gebeurtenis</i>	Pensioengevend salaris wordt gefixeerd met uitzondering van indexering (kan gelijk zijn aan de situatie zonder gebeurtenis).		
3. Wordt de AOW-franchise hoger?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Geen wijzigingen.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Verhoging van de AOW-franchise of een gemiste verlaging van de AOW-franchise heeft verlaging van de pensioengrondslag tot gevolg.		
4. Wordt het opbouwpercentage lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Opbouwpercentage ongewijzigd.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Opbouwpercentage verlaagd (bijvoorbeeld plafond).		
5. Wordt de opbouwperiode korter?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Het aantal opbouwjaren kan wel worden verhoogd door langer te werken. Deelnemer kan langer doorwerken dan de pensioenrichtleeftijd, waardoor zijn opgebouwde pensioenrechten toenemen.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Het aantal opbouwjaren kan niet worden verhoogd door langer te werken.		
6. Wordt de indexering van het opgebouwd pensioen lager?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	Soms voor actieven hoger.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Soms voor inactieven lager.		
7. Pensioenbreuk?		☐ Ja	☐ Nee
<i>Zonder gebeurtenis</i>	De deelnemer blijft bij dezelfde werkgever en derhalve bij hetzelfde pensioenfonds, zodat de pensioenopbouw ongewijzigd voortgezet wordt.		
<i>Met gebeurtenis</i>	Wanneer de deelnemer als gevolg van een gebeurtenis moet veranderen van werkgever en daardoor meestal met een ander pensioenfonds te maken krijgt, treedt er pensioenbreuk op. Pensioenbreuk leidt soms tot pensioenschade.		

Eén of meer keer 'Ja' aangekruist?
Pensioenschade meer regel dan uitzondering

---

8. Recht op (eenzijdige) berekeningen

HOOFDREGEL: RECHT OP VERGOEDING VAN KOSTEN

1. Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 4 juli 2013

Ook de omstandigheid dat [bureau] kosten heeft gemaakt voor een actuariële berekening, ook al geldt ook daarvoor dat partijen het op dat moment nog niet eens waren over de uitgangspunten, brengt naar het oordeel van het hof niet mee dat [verzekeraar] de kosten daarvoor reeds om die reden niet zou behoeven te vergoeden

2. Rechtbank 's-Hertogenbosch, 13 december 2011

Voor wat betreft de kosten van het NRL overweegt de rechtbank dat het [verzoekster] vrij stond om het NRL een berekening van de schade te laten maken ook al stonden de uitgangspunten tussen partijen nog niet vast en ook al had het ziekenhuis aangeboden met een eigen berekening te komen. De kosten van het NRL ad [...] komen dan ook in aanmerking voor vergoeding door het ziekenhuis op grond van artikel 6:96 BW.

3. Rechtbank 's-Gravenhage, 4 februari 2010

Dat er al veel kosten door [gedaagde] zijn voldaan doet er niet aan af dat de kosten van het NRL als terechte kosten buiten rechte kunnen worden opgevoerd.

4. Rechtbank Rotterdam, 9 april 2008

De rechtbank acht de desbetreffende kosten (redactie: NRL-rapporten) toewijsbaar, ook voor het rapport dat hangende het overleg tussen partijen is opgesteld, nu dit overleg de wenselijkheid voor eiser niet heeft hoeven wegnemen om zich aldus goed te laten informeren over zijn positie.

5. Hoge Raad, 11 juli 2003

Ook indien de schade gering of nihil is, komen de kosten voor vergoeding in aanmerking.

De citaten uit achterliggende vonnissen en arresten en meer uitspraken kunt u lezen in de 'Uitspraken (korte versie)' en 'Uitspraken (lange versie)' op www.nrl.nl onder 'Kosten.'

UITZONDERING: GEEN VERGOEDING VAN KOSTEN

In een **enkel geval** komt het voor dat de rechter een vordering van het slachtoffer tot vergoeding van de kosten van een berekening afwijst.

In een dergelijk geval gaat het meestal om een combinatie van factoren:

1. de uitgangspunten van de rechter voor het maken van de berekening wijken volledig af van die van het slachtoffer;
2. de door de rechter begrote schade is (als gevolg van het verschil in uitgangspunten) een fractie van de door het slachtoffer begrote schade;
3. de gemaakte berekening is voor de begroting van de schade volstrekt onbruikbaar.

Ondanks de verschillende uitgangspunten en de gevolgen daarvan voor de begrote schade, kan de rechter oordelen dat de berekening toch van nut is geweest.

---

9. Richtlijnen Stichting BKP

In 2012 is door De Letselschade Raad de Gedragscode Behandeling Letselschade 2012 (GBL) geïntroduceerd.

In de GBL is het doel van de Stichting BKP genoemd, te weten 'het ontwikkelen, formuleren en bewaken van kwaliteitseisen waaraan een deskundige personenschadeberekening dient te voldoen.' Deze Stichting BKP heeft in dat kader twee richtlijnen opgesteld.

A. De Richtlijn 'Opstellen Personenschadeberekening'

In deze richtlijn is opgenomen, dat er altijd een professionele schadeberekening gemaakt moet worden in (kort weergegeven) tenminste één van de volgende situaties:

1. verschenen schade van 5 jaar of meer;
2. toekomstschade;
3. schade van een zelfstandig ondernemer;
4. kindschade en schade bij jeugdigen;
5. overlijdensschade.

B. De Richtlijn 'Kwaliteitseisen Personenschadeberekening'

In deze richtlijn is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen een professionele door een rekenkundige opgestelde personenschadeberekening moet voldoen. Deze kwaliteitseisen omvatten het volgende:

1. De personenschadeberekening bestaat uit een toelichtende rapportage en een (technische) berekening van de schade die voldoet aan de huidige wet- en regelgeving.
2. De toelichtende rapportage heeft tot doel op inzichtelijke wijze aan te geven hoe de berekening tot stand is gekomen en daarin dienen minimaal te zijn opgenomen:
  - a. de gehanteerde uitgangspunten;
  - b. de aannames die ten behoeve van de berekening zijn gedaan;
  - c. een verbindende tekst tussen de uitgangspunten en de berekeningen;
  - d. de in het rekenprogramma in te voeren gegevens en de samenstelling daarvan.
3. De technische berekening bevat minimaal:
  - a. de gegevens die vanuit de toelichtende rapportage in het rekenprogramma zijn overgenomen;
  - b. de berekende schadebedragen.

10. NRL-tabel contante waarde en wettelijke rente

Mannen

Looptijd	X=1-10	X=11-20	X=21-30	X=31-40	X=41-50	X=51-60	X=61-70	X=71-80
1	0,9716	0,9715	0,9712	0,9709	0,9698	0,9663	0,957	0,928
2	1,9155	1,9152	1,9145	1,9136	1,9101	1,8995	1,8714	1,7845
3	2,8327	2,8319	2,8306	2,8288	2,8216	2,8001	2,7434	2,5705
4	3,7237	3,7223	3,7203	3,7172	3,7049	3,6687	3,5732	3,2871
5	4,5895	4,5872	4,5844	4,5795	4,5607	4,5057	4,3612	3,9359
6	5,4307	5,4273	5,4236	5,4165	5,3894	5,3116	5,1073	
7	6,248	6,2432	6,2385	6,2287	6,1917	6,0868	5,8118	
8	7,042	7,0357	7,0298	7,0168	6,9682	6,8316	6,4746	
9	7,8135	7,8055	7,7982	7,7814	7,7192	7,5465	7,096	
10	8,5629	8,553	8,5444	8,5231	8,4453	8,2317	7,676	
11	9,291	9,2791	9,2688	9,2424	9,1469	8,8875	8,2149	
12	9,9982	9,9843	9,9722	9,9398	9,8245	9,5142	8,7131	
13	10,6853	10,6691	10,655	10,6158	10,4785	10,1119	9,1708	
14	11,3526	11,3343	11,3179	11,271	11,1092	10,6809	9,5889	
15	12,0008	11,9802	11,9613	11,9056	11,717	11,2212	9,968	
16	12,6304	12,6075	12,5858	12,5203	12,3022	11,7329		
17	13,2419	13,2167	13,1918	13,1154	12,8651	12,2162		
18	13,8358	13,8083	13,7799	13,6912	13,4061	12,6711		
19	14,4127	14,3828	14,3504	14,2483	13,9253	13,0976		
20	14,973	14,9406	14,9038	14,7868	14,4229	13,4959		
21	15,5171	15,4821	15,4405	15,3072	14,8992	13,8661		
22	16,0456	16,008	15,9608	15,8098	15,3544	14,2084		
23	16,5589	16,5184	16,4653	16,2948	15,7886	14,5231		
24	17,0573	17,014	16,9541	16,7626	16,2019	14,8107		
25	17,5415	17,495	17,4276	17,2135	16,5944	15,0716		
26	18,0116	17,9618	17,8863	17,6475	16,9662			
27	18,4682	18,4149	18,3303	18,0651	17,3174			
28	18,9115	18,8545	18,76	18,4663	17,6479			
29	19,3421	19,281	19,1756	18,8514	17,9579			
30	19,7601	19,6947	19,5774	19,2205	18,2474			
31	20,166	20,0959	19,9657	19,5739	18,5165			
32	20,5601	20,4849	20,3407	19,9115	18,7654			
33	20,9426	20,862	20,7026	20,2336	18,9943			
34	21,314	21,2274	21,0517	20,5402	19,2034			
35	21,6745	21,5815	21,3881	20,8314	19,3932			
36	22,0244	21,9243	21,7119	21,1072				
37	22,3639	22,2563	22,0235	21,3677				
38	22,6934	22,5775	22,3229	21,6129				
39	23,013	22,8882	22,6102	21,8429				
40	23,3231	23,1886	22,8857	22,0577				
41	23,6237	23,4789	23,1493	22,2573				
42	23,9153	23,7592	23,4012	22,442				
43	24,1979	24,0298	23,6416	22,6118				
44	24,4718	24,2907	23,8703	22,767				
45	24,7371	24,5422	24,0876	22,9079				
46	24,9941	24,7843	24,2934					
47	25,2428	25,0172	24,4878					
48	25,4836	25,241	24,6708					
49	25,7164	25,4559	24,8424					
50	25,9415	25,6618	25,0026					
51	26,1591	25,8589	25,1516					
52	26,3692	26,0472	25,2895					
53	26,572	26,2269	25,4162					
54	26,7675	26,3979	25,532					
55	26,956	26,5603	25,6371					
56	27,1375	26,7142						
57	27,312	26,8595						
58	27,4798	26,9963						
59	27,6408	27,1246						
60	27,7951	27,2445						
61	27,9428	27,3559						
62	28,084	27,4589						
63	28,2186	27,5537						
64	28,3468	27,6403						
65	28,4685	27,7189						

Gebruiksaanwijzing

Bij: netto-jaarschade (huishoudelijke hulp e.d.)

X = leeftijd op kapitalisatiedatum

Kapitalisatiefactor = looptijd x kolom leeftijd

Contante waarde = gevonden factor x netto-jaarschade

Met sterftekansen volgens GBM/GBV 2006-2011, inflatie 3%, rente 6%

Contante Waarde Rekentool

Ga naar www.nrl.nl : "Rekentools" onderdeel "Contante waarde" voor:

1. berekenen belastingschade
2. looptijd met wisselende jaarschaden
3. 'uitzetten' sterftekanscorrectie (richtlijn zelfwerkzaamheid van De Letselschade Raad)
4. kapitaliseren anders dan met 6% en 3%

Vrouwen

Looptijd	X=1-10	X=11-20	X=21-30	X=31-40	X=41-50	X=51-60	X=61-70	X=71-80
1	0,9716	0,9716	0,9715	0,9712	0,9702	0,9678	0,9630	0,9463
2	1,9156	1,9155	1,9152	1,9143	1,9112	1,9040	1,8896	1,8387
3	2,8328	2,8325	2,8320	2,8302	2,8238	2,8095	2,7803	2,6769
4	3,7239	3,7235	3,7225	3,7194	3,7086	3,6849	3,6356	3,4608
5	4,5898	4,5890	4,5876	4,5829	4,5663	4,5308	4,4558	4,1900
6	5,4310	5,4299	5,4279	5,4211	5,3975	5,3478	5,2412	
7	6,2484	6,2469	6,2442	6,2348	6,2029	6,1367	5,9919	
8	7,0426	7,0405	7,0370	7,0245	6,9830	6,8979	6,7082	
9	7,8141	7,8116	7,8070	7,7910	7,7384	7,6319	7,3900	
10	8,5638	8,5606	8,5549	8,5347	8,4697	8,3394	8,0374	
11	9,2921	9,2883	9,2812	9,2562	9,1775	9,0207	8,6503	
12	9,9997	9,9952	9,9865	9,9560	9,8622	9,6763	9,2286	
13	10,6872	10,6819	10,6715	10,6347	10,5244	10,3065	9,7721	
14	11,3551	11,3489	11,3365	11,2927	11,1646	10,9116	10,2806	
15	12,0040	11,9969	11,9822	11,9306	11,7832	11,4920	10,7541	
16	12,6343	12,6264	12,6091	12,5488	12,3808	12,0477		
17	13,2468	13,2377	13,2177	13,1477	12,9577	12,5790		
18	13,8417	13,8316	13,8083	13,7279	13,5144	13,0860		
19	14,4197	14,4084	14,3815	14,2897	14,0513	13,5686		
20	14,9813	14,9686	14,9377	14,8336	14,5687	14,0269		
21	15,5268	15,5126	15,4773	15,3600	15,0670	14,4608		
22	16,0567	16,0409	16,0006	15,8692	15,5465	14,8702		
23	16,5715	16,5540	16,5082	16,3617	16,0074	15,2551		
24	17,0715	17,0521	17,0003	16,8378	16,4501	15,6153		
25	17,5573	17,5358	17,4774	17,2979	16,8746	15,9507		
26	18,0291	18,0054	17,9397	17,7423	17,2811			
27	18,4875	18,4612	18,3876	18,1714	17,6697			
28	18,9327	18,9036	18,8215	18,5854	18,0406			
29	19,3650	19,3329	19,2417	18,9847	18,3936			
30	19,7850	19,7495	19,6485	19,3695	18,7289			
31	20,1928	20,1537	20,0421	19,7401	19,0464			
32	20,5889	20,5457	20,4229	20,0968	19,3460			
33	20,9735	20,9259	20,7913	20,4396	19,6276			
34	21,3469	21,2945	21,1473	20,7688	19,8912			
35	21,7095	21,6519	21,4914	21,0845	20,1367			
36	22,0615	21,9982	21,8238	21,3869				
37	22,4032	22,3337	22,1447	21,6760				
38	22,7349	22,6587	22,4543	21,9518				
39	23,0567	22,9734	22,7530	22,2144				
40	23,3690	23,2781	23,0408	22,4638				
41	23,6720	23,5730	23,3179	22,7000				
42	23,9659	23,8582	23,5846	22,9228				
43	24,2509	24,1341	23,8410	23,1323				
44	24,5273	24,4008	24,0873	23,3284				
45	24,7951	24,6586	24,3234	23,5111				
46	25,0547	24,9075	24,5495					
47	25,3063	25,1479	24,7657					
48	25,5499	25,3798	24,9720					
49	25,7858	25,6035	25,1684					
50	26,0142	25,8191	25,3549					
51	26,2353	26,0267	25,5316					
52	26,4491	26,2265	25,6982					
53	26,6559	26,4185	25,8549					
54	26,8559	26,6029	26,0016					
55	27,0491	26,7798	26,1382					
56	27,2357	26,9492						
57	27,4159	27,1111						
58	27,5898	27,2657						
59	27,7575	27,4128						
60	27,9191	27,5525						
61	28,0747	27,6848						
62	28,2245	27,8097						
63	28,3685	27,9270						
64	28,5067	28,0369						
65	28,6393	28,1392						

Wettelijke rente

Datum	Rente	Datum	Rente	Datum	Rente
1-7-1993	10%	1-1-1998	6%	1-1-2007	6%
1-1-1994	9%	1-1-2001	8%	1-7-2009	4%
1-1-1995	8%	1-4-2002	7%	1-1-2010	3%
1-1-1996	7%	1-8-2003	5%	1-7-2011	4%
1-7-1996	5%	1-2-2004	4%	1-7-2012	3%
				1-7-2013	3%

11. Richtlijnen van De Letselschade Raad

A. Huishoudelijke hulp

De Letselschade Richtlijn Huishoudelijke hulp is op 1 juli 2009 geheel vernieuwd. Per 1 januari 2014 zijn de bedragen enigszins gewijzigd.

Normbedragen huishoudelijke hulp per week (een week wordt gelijkgesteld met 7 dagen)

	Licht tot matig beperkt	Zwaar beperkt
Alleenstaande	€ 65,00	€ 130,00
2-persoonshuishouden	€ 86,00	€ 172,00
Gezin met inwonende kinderen jonger dan 5 jaar	€ 162,00	€ 324,00
Gezin met inwonende kinderen ouder dan 5 jaar	€ 140,00	€ 280,00

Periode 0 – 3 maanden na ongeval:

Vaststelling schadevergoeding volgens de navolgende formule: normbedrag volgens mate van beperking* x bijdrage** in het huishouden (vóór het ongeval).

* volgens bovenstaande tabel

** uitgedrukt in een vast percentage van 25, 50, 75 of 100%

Periode 3 – 6 maanden na ongeval:

Bij continuering van de mantelzorg geldt een uurtarief van € 9,00.

Periode vanaf 6 maanden na ongeval:

De verzekeraar betaalt een 'redelijke vergoeding'.

Aanbeveling geldt voor ongevallen vanaf 1 juli 2009 (de oorspronkelijke aanbeveling geldt voor ongevallen vanaf 1 november 2004). Zie ook concrete vaststelling*.

B. Zelfwerkzaamheid

Per 1 januari 2014 zijn de bedragen gewijzigd.

Categorie	Normbedrag schadevergoeding (per jaar)
Eigen woning/met tuin/alle onderhoud	€ 1.140
Eigen woning/met tuin/weinig onderhoud	€ 570
Eigen woning/zonder tuin/alle onderhoud	€ 741
Eigen woning/zonder tuin/weinig onderhoud	€ 285
Huurwoning/met tuin/alle onderhoud	€ 570
Huurwoning/met tuin/weinig onderhoud	€ 285
Huurwoning/zonder tuin/alle onderhoud	€ 371
Huurwoning/zonder tuin/weinig onderhoud	€ 143

Onder zelfwerkzaamheid zijn de volgende reguliere onderhoudswerkzaamheden begrepen:

1. reparatiewerkzaamheden in en aan de woning
2. schilderwerkzaamheden in en aan de woning alsmede het aanbrengen van behangpapier of wandbekleding
3. tuinonderhoud, inclusief onderhoud van paden, terrassen, schuren en schuttingen.

De normbedragen zijn gebaseerd op de technische rekenvoorbeelden voor schilderwerk en tuinonderhoud.

Er wordt onderscheid gemaakt in de kosten van onderhoud voor een viertal woningtypen:

Woningtype	Omrekenfactor t.a.v. de bedragen in de schadevergoedingstabel
Vrijstaande woning	1,3
Twee-onder-een-kap/hoekwoning	1,0
Rijtjeshuis	0,8
Flat/appartement	0,7

Looptijd tot 70 jaar zonder sterftekanscorrectie.

Aanbeveling geldt voor ongevallen vanaf 15 september 2006.

Zie ook concrete vaststelling*.

C. Kilometervergoeding

Met ingang van 1 januari 2014 is het bedrag gewijzigd.

Ingangs/wijzigingsdatum	Kilometervergoeding
1 januari 2014	€ 0,29
1 januari 2010	€ 0,24
1 januari 2009	€ 0,24
1 januari 2008	€ 0,24
1 januari 2006	€ 0,22
1 januari 2005	€ 0,21
1 januari 2002	€ 0,20
25 februari 1999	f 0,40

Onder de normering vallen:

- reiskosten van gezins- en naaste familieleden voor het bezoeken van het slachtoffer in het ziekenhuis of bij tijdelijk verblijf in een revalidatiecentrum
- reiskosten van het slachtoffer voor bezoeken aan artsen, fysiotherapeuten en andere beroepsbeoefenaren die betrokken zijn bij de medische behandeling, alsmede voor bezoeken aan een Bureau Slachtofferhulp en andere belangenbehartigers.

Vergoeding		
Personenauto	≤ 2000 km per jaar	€ 0,29
Personenauto	> 2000 km per jaar	Concreet op basis van ANWB-tabellen, waarbij zowel de vaste als variabele kosten als uitgangspunt voor de vergoeding gelden
Openbaar vervoer		Daadwerkelijk gemaakte kosten
Taxi		Daadwerkelijk gemaakte kosten (indien openbaar of eigen vervoer geen passende voorziening)

Aanbeveling kilometervergoeding geldt voor ongevallen vanaf 25 februari 1999.

D. Ziekenhuis- en revalidatiedaggeldvergoeding

Per 1 januari 2014 zijn de bedragen niet gewijzigd.

Ingangs-/wijzigingsdatum	Ziekenhuis-daggeldvergoeding	Revalidatiedaggeldvergoeding
1 januari 2014	€ 28	€ 14
1 januari 2013	€ 28	€ 14
1 januari 2010	€ 26	€ 13
1 januari 2009	€ 25	€ 12,50
1 januari 2008	€ 25	
1 januari 2006	€ 25	
1 januari 2005	€ 23	
1 januari 2002	€ 23	
25 februari 1999	f 50	

Toelichting tijdelijk verblijf:

Van een 'tijdelijk verblijf' in een revalidatievoorziening is sprake:

- gedurende een maximale al dan niet aaneengesloten herstel- en/of verpleegduur van 365 dagen, waarbij
- de duur van ziekenhuisopname(n) voor dit totaal van 365 dagen meetelt, met dien verstande dat
- de vergoeding van het revalidatiedaggeld komt te vervallen op het moment dat het voor betrokkene of diens naasten duidelijk is dat de opname een zodanig langdurig of permanent karakter krijgt, dat het dan nog resterende aantal dagen van die 365 dagen zal worden overschreden.

Aanbeveling ziekenhuisdaggeldvergoeding geldt voor ongevallen vanaf 25 februari 1999. Aanbeveling revalidatiedaggeldvergoeding geldt voor ongevallen vanaf 1 januari 2009.

E. Studievertraging

Per 1 januari 2014 zijn de bedragen gewijzigd.

Deze aanbeveling ziet louter op de studievertraging als zodanig c.q. het daardoor later betreden van de arbeidsmarkt. Het gaat om een studievertraging van maximaal 1 jaar.

Deze aanbeveling beoogt een vangnet te bieden voor het merendeel van de voorkomende gevallen en laat de eventuele mogelijkheid om schade wegens studievertraging concreet vast te stellen onverlet.

Categorie-indeling en netto-normbedragen voor schade wegens studievertraging op basis van één jaar studievertraging:

Categorie	2012	2013	2014
Basischool	€ 5.561	€ 5.650	€ 5.750
Vmbo/lbo	€ 12.770	€ 12.974	€ 13.150
Havo/mbo/vwo	€ 15.544	€ 15.793	€ 16.000
Hbo/wo	€ 18.875	€ 19.177	€ 19.425

Aanbeveling geldt voor ongevallen vanaf 15 september 2006.

Zie ook concrete vaststelling*.

* Concrete vaststelling

Indien men van mening is dat de in redelijkheid gemaakte kosten uitstijgen boven het normbedrag, dient men dat met behulp van rekeningen en dergelijke aan te tonen. In dat geval wordt de vergoeding concreet vastgesteld.

Deze normbedragen zijn gebaseerd op de bedragen die per 1 januari 2014 door De Letselschade Raad werden vrijgegeven.

---

12. Cursusaanbod

Het cursusaanbod is vanaf 1 januari 2012 gesplitst in 2 onderdelen. Alle niet-incompany cursussen worden door NRL gegeven in samenwerking met Sdu Juridische Opleidingen. Alle incompany cursussen vallen buiten het bereik van deze samenwerking en worden derhalve door NRL georganiseerd en gegeven.

Externe cursussen in samenwerking met SDU

In samenwerking met Sdu Juridische Opleidingen verzorgt NRL een drietal rekentechnische cursussen op academisch niveau voor beroepsbeoefenaren op het gebied van personenschade. Voor NIVRE-experts vormen de cursussen 107 BW en 108 BW tezamen een module van de NIVRE-opleiding.

Nadere informatie over data, locaties, kosten, toekenning van studiepunten en cursusprogramma vindt u op www.sdujuridischeopleidingen.nl onder 'aanbod' en het rechtsgebied 'Letselschade'.

NRL incompany cursussen

NRL heeft een ruim aanbod incompany cursussen op het gebied van letsel- en overlijdensschadeberekeringen. Standaard worden aangeboden de eendaagse cursussen 'de letselschadeberekening ex artikel 6:107 BW' en 'de overlijdensschadeberekening ex artikel 6:108 BW' en de tweedaagse cursus 'schadevaststelling bij ondernemers met letsel'. Voor aspirant NIVRE-leden vormen de beide eendaagse cursussen '107' en '108' een module van de NIVRE-opleiding.

Desgewenst levert NRL maatwerk en wordt in overleg met u een cursus samengesteld die aansluit op de leer- en ontwikkelingswensen van uw organisatie, bijvoorbeeld op basis van een casus uit uw eigen dagelijkse praktijk. Met een incompany cursus brengt u uw hele team in één keer op hetzelfde kennisniveau, terwijl de kosten veelal aanzienlijk lager zijn dan wanneer uw medewerkers individueel op cursus gaan. Een bijkomend voordeel is, dat u niet aan vaste data gebonden bent, maar in samenspraak met NRL een datum kunt bepalen die uw organisatie het beste uitkomt.

NRL is zich bewust van haar taak een zo betrouwbaar mogelijke Rekenwijzer te verzorgen. Niettemin kan NRL geen aansprakelijkheid aanvaarden voor onjuistheden die eventueel in deze Rekenwijzer voorkomen.

Geen weten zonder meten

Nederlands Rekencentrum Letselschade B.V.

Postbus 341
2501 CH Den Haag
Tel. (070) 36 03 353

E-mail info@nrl.nl
www.nrl.nl

KvK 30 105 250

